

LUẬN A TỖ ĐẠT MA ĐẠI TỖ BÀ SA

QUYỂN 111

LUẬN VỀ THẤT THÁNH (Phần 3)

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí thì đó là Loại trí chăng?

Đáp: Nếu đạt được. Trong này, đạt được là đã đạt được gọi là đạt được, nghĩa là Khổ loại trí hiện rõ trước mắt về sau. Những từ đạt được sau này đều dựa theo cách giải thích này.

Hỏi: Giả sử thành tựu Loại trí thì đó là Pháp trí chăng?

Đáp: Đúng như vậy, đó là Khổ pháp trí hiện rõ trước mắt về sau, bởi vì Pháp trí-Khổ trí luôn luôn thành tựu.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí thì đó là Tha tâm trí chăng?

Đáp: Nếu đạt được không mất. Trong này, đạt được là đã lìa nhiễm cõi Dục, không mất là không lui sụt khởi lên phiền não của cõi Dục.

Hỏi: Giả sử thành tựu Tha tâm trí thì đó là Pháp trí chăng?

Đáp: Nếu đạt được, nghĩa là Khổ pháp trí hiện rõ trước mắt về sau.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí thì đó là thế Thế tục trí chăng?

Đáp: Đúng như vậy, bởi vì tất cả hữu tình đều thành tựu Thế tục trí.

Hỏi: Giả sử thành tựu Thế tục trí thì đó là Pháp trí chăng?

Đáp: Nếu đạt được, nghĩa là Khổ pháp trí hiện rõ trước mắt về sau, một hàng về trí khác như vẫn nói rộng ra. Nhưng Pháp trí-Loại trí và trí thuộc bốn Đế, nếu đạt được về sau thì luôn luôn thành tựu; Tha tâm trí, hữu lậu thì đã lìa nhiễm cõi Dục, nếu không lui sụt khởi lên phiền não của cõi Dục, và không sinh vào cõi Vô sắc thì luôn luôn thành tựu; vô lậu là đã lìa nhiễm cõi Dục, nếu không lui sụt khởi lên phiền não của cõi Dục, thì luôn luôn thành tựu. Thế tục trí, Tất cả hữu tình luôn luôn thành tựu. Đây gọi là Tỳ-bà-sa tóm lược ở chỗ này.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy. Ở đây, thành tựu quá khứ thì chắc chắn thành tựu vị lai. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất.

Hỏi: Giả sử thành tựu vị lai thì đó là quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu, nghĩa là các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm, nghĩa là lúc Khổ pháp trí đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi. Pháp trí chưa diệt, giả sử diệt rồi mất, nghĩa là đạt được quả-luyện căn hoặc là lui sụt mà mất.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt, nghĩa là nếu không khởi lên các Nhẫn thuộc Loại trí, hoặc Thế tục trí không phải là phần vị không có tâm. Lúc bấy giờ Pháp trí chắc chắn hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Tập-Diệt-Đạo đều trong một tâm, nghĩa là lúc ba Pháp trí đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất và hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu hiện tại thì đó là quá khứ chăng?

Đáp: Đã diệt không mất thì thành tựu. Ở đây như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt, giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm, nghĩa là lúc Khổ pháp trí đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí chưa hẳn đã diệt-giả sử diệt rồi mất, mà Pháp trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí vị lai thì đó là hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ-Tập-Diệt-Đạo đều trong một tâm, nghĩa là lúc bốn Pháp trí đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu hiện tại thì đó là vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy, bởi vì nếu thành tựu Pháp trí hiện tại thì chắc chắn thành tựu vị lai.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là vị lai-hiện tại chăng?

Đáp: Vị lai chắc chắn thành tựu, hiện tại nếu hiện rõ ở trước mắt. Ở đây như trước nói về thành tựu quá khứ-hiện tại.

Hỏi: Giả sử thành tựu vị lai-hiện tại thì đó là quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu, nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Ở đây như trước nói giả sử thành tựu hiện tại thì đó là quá khứ chăng?

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí vị lai thì đó là quá khứ-hiện tại chăng?

Đáp: Có vị lai chứ không phải là quá khứ-hiện tại, đó là Pháp trí đã đạt được, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, không hiện rõ ở trước mắt. Trong này, đã đạt được là hiển bày có vị lai, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất là hiển bày không có quá khứ, không hiện rõ ở trước mắt là hiển bày không có hiện tại. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí chưa hẳn đã khởi diệt, trước đã khởi diệt là đã mất, và không hiện rõ ở trước mắt.

Có vị lai và quá khứ chứ không phải là hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, không hiện rõ ở trước mắt. Trong này, đã diệt không mất là hiển bày có quá khứ, không hiện rõ ở trước mắt là hiển bày không có hiện tại, chỉ có quá khứ thì chắc chắn có vị lai. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong ba tâm, trừ ra lúc Pháp trí, Hiện quán về Đạo trong hai tâm Nhẫn, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, không hiện rõ ở trước mắt.

Có vị lai và hiện tại chứ không phải là quá khứ, đó là Pháp trí hiện rõ ở trước mắt, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất. Trong này, hiện rõ ở trước mắt là hiển bày có hiện tại, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất là hiển bày không có quá khứ, chỉ có hiện tại thì chắc chắn có vị lai. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm, nghĩa là lúc Khổ pháp trí đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí chưa diệt-trước đó diệt rồi mất mà hiện rõ ở trước mắt.

Có vị lai và quá khứ-hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất cũng hiện rõ ở trước mắt. Trong này, đã diệt không mất là hiển bày có quá khứ, cũng hiện rõ ở trước mắt là hiển bày có hiện tại. Nếu có quá khứ-hiện tại thì chắc chắn có vị lai, ở đây như trước nói về thành tựu quá khứ-hiện tại.

Hỏi: Giả sử thành tựu quá khứ-hiện tại thì đó là vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy, bởi vì chỉ thành tựu quá khứ-hiện tại thì chắc chắn thành tựu vị lai.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí hiện tại thì đó là quá khứ-vị lai chăng?

Đáp: Vị lai chắc chắn thành tựu, quá khứ nếu đã diệt không mất thì thành tựu, như nói về phần vị ba đời thành tựu trước đây; nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu, như trước nói về thành tựu vị lai-hiện tại chứ không phải là quá khứ.

Hỏi: Giả sử thành tựu quá khứ-vị lai thì đó là hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt, như trước nói về phần vị ba đời thành tựu.

Như Pháp trí trải qua sáu câu, Loại-Khổ-Tập-Đạo trí cũng như vậy, nghĩa là như Pháp trí dựa vào ba đời có sáu câu hỏi-đáp, Loại-Khổ-Tập-Diệt-Đạo trí cũng như vậy. Có điểm sai biệt là tất cả nói đến tên gọi của mình, tùy theo thích hợp mà nói.

Hỏi: Nếu thành tựu Tha tâm trí quá khứ thì đó là vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy, bởi vì chỉ thành tựu quá khứ thì chắc chắn thành tựu vị lai. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là sinh ở cõi Dục, đã lìa nhiễm cõi Dục; hoặc sinh ở cõi Sắc, hoặc là người Học ở cõi Dục-Sắc đã khởi lên Tha tâm trí vô lậu không mất, ở cõi Vô sắc chưa đạt được quả Vô học.

Hỏi: Giả sử thành tựu vị lai thì đó là quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu, ở đây như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là người Học ở cõi Dục-Sắc, chưa khởi lên Tha tâm trí vô lậu, giả sử khởi lên rồi mất; sinh ở cõi Vô sắc giả sử khởi lên không mất, sinh ở cõi Vô sắc đạt được quả Vô học.

Hỏi: Nếu thành tựu Tha tâm trí quá khứ thì đó là hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt, nghĩa là nếu không khởi lên các Nhãn của trí khác, không phải là phần vị không có tâm, lúc bấy giờ trí này chắc chắn hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là các Thánh giả, hoặc các dị sinh, sinh ở cõi Dục-Sắc, lúc này Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu hiện tại thì đó là quá khứ chăng?

Đáp: Đúng như vậy, ở đây như thứ tự các phần vị trước đã nói. Nếu lúc Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt, thì chắc chắn thành tựu Tha tâm trí hữu lậu của quá khứ, vô lậu thì không nhất định.

Hỏi: Nếu thành tựu Tha tâm trí vị lai thì đó là hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt. Câu này như trước nói về thành tựu quá khứ-hiện tại.

Hỏi: Giả sử thành tựu hiện tại thì đó là vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy, bởi vì chỉ thành tựu hiện tại thì chắc chắn có vị lai.

Hỏi: Nếu thành tựu Tha tâm trí quá khứ thì đó là vị lai-hiện tại chăng?

Đáp: Vị lai nhất định thành tựu, hiện tại nếu hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là lúc Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt, tức là dị sinh và Thánh giả ở cõi Dục-Sắc.

Hỏi: Giả sử thành tựu vị lai-hiện tại thì đó là quá khứ chăng?

Đáp: Đúng như vậy. Câu này như thứ tự các phần vị trước đây đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu Tha tâm trí vị lai thì đó là quá khứ-hiện tại chăng?

Đáp: Có vị lai mà không phải là quá khứ-hiện tại, đó là Tha tâm trí đã đạt được không mất, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, không hiện rõ ở trước mắt. Trong này, đã đạt được không mất là hiển bày có vị lai, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất là hiển bày không có quá khứ, không hiện rõ ở trước mắt là hiển bày không có hiện tại. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là nếu người Học ở cõi Dục-Sắc, chưa khởi lên Tha tâm trí vô lậu, giả sử khởi lên rồi mất; sinh ở cõi Vô sắc giả sử khởi lên không mất, sinh ở cõi Vô sắc đạt được quả Vô học.

Có vị lai và quá khứ mà không phải là hiện tại, đó là Tha tâm trí đã diệt không mất, không hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là sinh ở cõi Dục đã lìa nhiễm cõi Dục, Tha tâm trí không hiện rõ ở trước mắt; hoặc là sinh ở cõi Sắc, Tha tâm trí không hiện rõ ở trước mắt; hoặc là người Học ở cõi Dục-Sắc, đã khởi lên Tha tâm trí vô lậu không mất, sinh ở cõi Vô sắc chưa đạt được quả Vô học.

Có vị lai và quá khứ-hiện tại, đó là Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt, tức là dị sinh và Thánh giả sinh ở cõi Dục-Sắc, lúc Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu quá khứ-hiện tại thì đó là vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy. Câu này như thứ tự các phần vị đã nói trước đây.

Hỏi: Nếu thành tựu Tha tâm trí hiện tại thì đó là quá khứ-vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy. Câu này cũng như thứ tự các phần vị đã nói trước đây.

Hỏi: Giả sử thành tựu quá khứ-vị lai thì đó là hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt. Câu này cũng như các phần vị đã nói trước đây.

Hỏi: Nếu thành tựu Thế tục trí quá khứ thì đó là vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy.

Hỏi: Giả sử thành tựu vị lai thì đó là quá khứ chăng?

Đáp: Đúng như vậy. Bởi vì tất cả hữu tình đều thành tựu Thế tục trí quá khứ và vị lai.

Hỏi: Nếu thành tựu Thế tục trí quá khứ thì đó là hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt, nghĩa là nếu không khởi lên các Tuệ vô lậu, không phải là phần vị không có tâm, thì Thế tục trí này chắc chắn hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu hiện tại thì đó là quá khứ chăng?

Đáp: Đúng như vậy. Những câu này dựa theo trước, nên biết về tướng ấy.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Loại trí chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, khởi lên Pháp-Loại trí đã diệt không mất. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, đạt được quá Nhất lai-Bất hoàn, và người Học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất.

Hỏi: Giả sử thành tựu Loại trí quá khứ thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như trước đã nói về phần vị thành tựu Pháp trí và Loại trí quá khứ. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Loại trí đã diệt không mất, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là vị lai chăng?

Đáp: Nếu đạt được, đó là Khổ loại trí đã sinh. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện

quán về Đạo trong ba tâm, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất.

Hỏi: Giả sử thành tựu Loại trí vị lai thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Loại trí hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt, đó là nếu không khởi lên các Nhãn của trí khác, không phải là phần vị không có tâm, thì lúc này nhất định hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tành ly sinh, Hiện quán về Khổ-Tập-Diệt đều trong một tâm, nghĩa là lúc Loại trí, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu pháp trí đã diệt không mất, lúc ấy Loại trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu Loại trí hiện tại thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, mà Loại trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Loại trí quá khứ-hiện tại chăng?

Đáp: Có Pháp trí quá khứ mà không phải là Loại trí quá khứ-hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, không hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm, nghĩa là lúc Loại trí nhãn, đạt được quả Nhất lai-Bất hoàn, và Học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí chưa diệt-trước đó diệt rồi mất, không hiện rõ ở trước mắt.

Có Pháp trí quá khứ và Loại trí quá khứ mà không phải là hiện tại, đó là Pháp-Loại trí đã diệt không mất, Loại trí không hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Tập-Diệt-Đạo đều trong ba tâm, trừ ra lúc Loại trí,

đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí-Loại trí đã diệt không mất, mà Loại trí không hiện rõ ở trước mắt.

Có Pháp trí quá khứ và Loại trí hiện tại mà không phải là quá khứ, đó là Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí hiện rõ ở trước mắt chưa diệt-giả sử diệt rồi mất. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm, nghĩa là Khổ loại trí, đạt được quả Nhất lai-Bất hoàn, và Học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí chưa diệt-trước đó diệt rồi mất mà hiện rõ ở trước mắt.

Có Pháp trí quá khứ và Loại trí quá khứ-hiện tại, đó là Pháp-Loại trí đã diệt không mất, Loại trí hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong một tâm, nghĩa là lúc Loại trí đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, pháp-Loại trí đã diệt không mất, mà Loại trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu Loại trí quá khứ-hiện tại thì đó là pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu ấy như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Loại trí đã diệt không mất, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất mà Loại trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Loại trí vị lai-hiện tại chăng?

Đáp: Có Pháp trí quá khứ mà không phải là Loại trí vị lai-hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt mà chưa đạt được Loại trí. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm, nghĩa là lúc Khổ loại trí hiển. Có pháp trí quá khứ và Loại trí vị lai mà không phải là hiện tại, đó là pháp trí đã diệt không mất, đã đạt được Loại trí mà không hiện rõ trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Tập-Diệt-Đạo đều trong ba tâm trước, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí không hiện rõ ở trước mắt.

Có Pháp trí quá khứ và Loại trí vị lai-hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ-Tập-Diệt đều trong một tâm sau, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện

căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu Loại trí vị lai-hiện tại thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, mà Loại trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Loại trí quá khứ-vị lai chăng?

Đáp: Có Pháp trí quá khứ 1 mà không phải là Loại trí quá khứ- vị lai. Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm, nghĩa là lúc Khổ loại trí nhãn.

Có Pháp trí quá khứ và Loại trí vị lai mà không phải là quá khứ, đó là Pháp trí đã diệt không mất, đã đạt được Loại trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm sau, đạt được quả Nhất lai-Bất hoàn, và Học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất.

Có pháp trí quá khứ và Loại trí quá khứ-vị lai, đó là Pháp-Loại trí đã diệt không mất. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí-Loại trí đã diệt không mất.

Hỏi: Giả sử thành tựu loại trí quá khứ-vị lai thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các pháp vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn, và Học -Vô học luyện căn rồi, Loại trí đã diệt không mất, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Loại trí quá khứ-vị lai-hiện tại chăng?

Đáp: Có Pháp trí quá khứ mà không phải là Loại trí quá khứ-vị lai-hiện tại, đó là pháp trí đã diệt mà chưa đạt được Loại trí. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm. Nghĩa là lúc Khổ loại trí nhãn.

Có Pháp trí quá khứ và Loại trí vị lai mà không phải là quá khứ-

hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, đã đạt được Loại trí, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, không hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được quả Nhất lai-Bất hoàn, và Học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, không hiện rõ ở trước mắt.

Có Pháp trí quá khứ và Loại trí vị lai-hiện tại mà không phải là quá khứ, đó là Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí hiện rõ ở trước mắt, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm sau, đạt được quả Nhất lai-Bất hoàn, và học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, Loại trí chưa biết-giả sử diệt rồi mất mà hiện rõ ở trước mắt.

Có Pháp trí quá khứ và Loại trí quá khứ-vị lai chứ không phải là hiện tại, đó là Pháp-Loại trí đã diệt không mất, Loại trí không hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Tập-Diệt-Đạo đều trong ba tâm trước, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí-Loại trí đã diệt không mất, Loại trí không hiện rõ ở trước mắt.

Có Pháp trí quá khứ và Loại trí quá khứ-vị lai-hiện tại, đó là Pháp trí-Loại trí đã diệt không mất, Loại trí hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong một tâm sau, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí-Loại trí đã diệt không mất, mà Loại trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu Loại trí quá khứ-vị lai-hiện tại thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thú tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Loại trí đã diệt không mất mà cũng hiện rõ ở trước mắt, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất.

Như đối với Loại trí làm thành bảy câu nhỏ, đối với Tập-Diệt-Đạo trí cũng như vậy, nghĩa là như Pháp trí đối với Loại trí làm thành bảy câu nhỏ, đối với Tập-Diệt-Đạo trí làm thành bảy câu nhỏ cũng như vậy. Có điểm sai biệt là tất cả nói đến tên gọi của mình, tùy theo thích hợp mà nói.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Tha tâm trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Lúc này thuộc về phần

vị nào? Đó là đã lìa nhiễm cõi Dục mà tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm. Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cõi Dục, Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí đã diệt không mất. Nếu Học thì Pháp trí và Tha tâm trí vô lậu đã diệt không mất, sinh vào cõi Vô sắc chưa đạt được quả Vô học. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là chưa lìa nhiễm cõi Dục mà tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được hai quả Sa-môn đầu, và chưa lìa nhiễm cõi Dục, Học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất; nếu Học thì Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí vô lậu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, sinh vào cõi Vô sắc chưa đạt được quả Vô học.

Hỏi: Giả sử thành tựu Tha tâm trí quá khứ thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như trước nói về cùng thành tựu. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là các dị sinh, sinh ở cõi Dục đã lìa nhiễm cõi Dục, và sinh ở cõi Sắc. Nếu đã lìa nhiễm cõi Dục mà tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm đầu, đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cõi Dục, Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất. Nếu Học thì Tha tâm trí vô lậu đã diệt không mất, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, sinh vào cõi Vô sắc chưa đạt được quả Vô học.

Hỏi: Nếu thành Pháp trí quá khứ thì đó là Tha tâm trí vị lai chăng?

Đáp: Nếu đã đạt được không mất. Trong này, đã đạt được nghĩa là đã lìa nhiễm cõi Dục, không mất nghĩa là không lui sụt khởi lên nhiễm cõi Dục. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã lìa nhiễm cõi Dục tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cõi Dục, Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí đã diệt không mất. Nếu người Học ở cõi dục, Pháp trí đã diệt không mất, sinh vào cõi Sắc-Vô sắc chưa đạt được quả Vô học.

Hỏi: Giả sử thành tựu Tha tâm trí vị lai thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các

phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là các dị sinh đã đạt được Tha tâm trí không mất. Nếu đã lìa nhiễm cõi Dục tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm đầu, đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cõi dục, Học-Vô học luyện căn rồi, pháp trí chưa diệt- giả sử diệt rồi mất. Nếu người Học ở cõi Dục, pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất. Nếu người Học ở cõi Dục, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, sinh vào cõi Sắc-Vô sắc, giả sử diệt rồi không mất, sinh vào cõi ấy đạt được quả Vô học.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Tha tâm trí hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cõi Dục, Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu Tha tâm trí hiện tại thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là các dị sinh lúc khởi lên Tha tâm trí thiện rõ ở trước mắt, nếu đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cõi dục, Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, mà Tha tâm trí luôn luôn hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Tha tâm trí quá khứ-hiện tại chăng?

Đáp: Có Pháp trí quá khứ mà không phải là Tha tâm trí quá khứ-hiện tại, đó là pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, không hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là chưa lìa nhiễm cõi Dục, tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được hai quả Sa-môn đầu, và chưa lìa nhiễm cõi Dục, Học luyện căn rồi, Pháp trí đã diệt không mất. Nếu Học thì Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí vô lậu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, sinh vào cõi Vô sắc chưa đạt được quả Vô học.

Có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí quá khứ chứ không phải là hiện tại, đó là Pháp trí-Tha tâm trí đã diệt không mất, Tha tâm trí không hiện rõ ở trước mắt.

Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là lìa nhiễm cõi Dục, tiến vào

Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cội Dục, Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí không hiện rõ ở trước mắt. Nếu Học thì Tha tâm trí vô lậu đã diệt không mất, sinh vào cội Vô sắc chưa đạt được quả Vô học.

Có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí quá khứ-hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cội Dục, Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu Tha tâm trí quá khứ-hiện tại thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là cá dị sinh lúc khởi lên Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt. Nếu đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cội Dục, Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất mà Tha tâm trí luôn luôn hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Tha tâm trí vị lai-hiện tại chăng?

Đáp: Có Pháp trí quá khứ mà không phải là Tha tâm trí vị lai-hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, chưa đạt được Tha tâm trí, giả sử đạt được rồi mất. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là chưa lìa nhiễm cội Dục, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được hai quả Sa-môn đầu, và chưa lìa nhiễm cội Dục, Học luyện căn rồi, Pháp trí đã diệt không mất.

Có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí vị lai mà không phải là hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí đã đạt được không mất, không hiện rõ ở trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã lìa nhiễm cội Dục, tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được hai quả Sa-môn sau, và đã lìa nhiễm cội Dục, Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí không hiện rõ ở trước mắt.

Có pháp trí quá khứ và Tha tâm trí vị lai-hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt, câu này như trước nói

về thành tựu Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí hiện tại.

Hỏi: Giả sử thành tựu Tha tâm trí vị lai-hiện tại thì đó là pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Câu này như trước nói về thành tựu Tha tâm trí hiện tại, không thành tựu Pháp trí quá khứ.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Tha tâm trí quá khứ-vị lai chăng?

Đáp: Có Pháp trí quá khứ mà không phải là Tha tâm trí quá khứ-vị lai, đó là pháp trí đã diệt không mất, chưa đạt được Tha tâm trí, giả sử đạt được rồi mất. Câu này như trước nói có Pháp trí quá khứ mà không phải là Tha tâm trí vị lai-hiện tại.

Có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí vị lai chứ không phải là quá khứ, đó là Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí đã đạt được không mất, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là Học thì Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí vô lậu tiêu diệt-giả sử diệt rồi mất, sinh vào cõi Vô sắc chưa đạt được quả Vô học.

Có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí quá khứ-vị lai, đó là Pháp trí-Tha tâm trí đã diệt không mất. Câu này như trước nói về thành tựu Pháp trí-Tha tâm trí quá khứ.

Hỏi: Giả sử thành tựu Tha tâm trí quá khứ-vị lai thì đó Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Câu này như trước nói giả sử thành tựu Tha tâm trí quá khứ thì đó là pháp trí quá khứ chăng?

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Tha tâm trí quá khứ-vị lai-hiện tại chăng?

Đáp: Có Pháp trí quá khứ mà không phải là Tha tâm trí quá khứ-vị lai-hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, chưa đạt được Tha tâm trí, giả sử đạt được rồi mất. Câu này như trước nói có Pháp trí quá khứ mà không phải là Tha tâm trí vị lai-hiện tại.

Có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí vị lai chưa không phải là quá khứ-hiện tại, đó là pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí đã đạt được không mất, chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, không hiện rõ ở trước mắt. Câu này như trước nói có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí vị lai chứ không phải là quá khứ.

Có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí quá khứ-vị lai chứ không phải

là hiện tại, đó là Pháp trí-Tha tâm trí đã diệt không mất, Tha tâm trí không hiện rõ ở trước mắt. Câu này như trước nói có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí quá khứ chứ không phải là hiện tại. Có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí quá khứ-vị lai-hiện tại, đó là Pháp trí đã diệt không mất, Tha tâm trí hiện rõ ở trước mắt. Câu này như trước nói có Pháp trí quá khứ và Tha tâm trí quá khứ-hiện tại.

Hỏi: Giả sử thành tựu Tha tâm trí quá khứ-vị lai-hiện tại thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu, nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Câu này như trước nói giả sử thành tựu Tha tâm trí quá khứ và hiện tại thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Thế tục trí quá khứ chăng?

Đáp: Đúng như vậy. Bởi vì Thế tục trí quá khứ-vị lai thì tất cả hữu tình đều thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất.

Hỏi: Giả sử thành tựu Thế tục trí quá khứ thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là tất cả dị sinh, nếu đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm đầu, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Thế tục trí vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy. Câu này như trước nói Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Thế tục trí quá khứ chăng?

Hỏi: Giả sử thành tựu Thế tục trí vị lai thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu, nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Câu này như trước nói giả sử thành tựu Thế tục trí quá khứ thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Thế tục trí hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt, nghĩa là nếu không khởi lên các Tuệ vô lậu, không phải là phần vị không có tâm thì trí này nhất định hiện rõ trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí đã diệt không mất, thì lúc ấy khởi lên Thế tục trí hiện rõ ở trước mắt.

Hỏi: Giả sử thành tựu Thế tục trí hiện tại thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt, giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là tất cả dị sinh, nếu đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, thì lúc ấy khởi lên Thế tục trí hiện rõ ở trước mắt. Văn còn lại dựa theo trước nên biết về tướng ấy.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Khổ trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí-Khổ trí đã diệt không mất thì thành tựu. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu không phải là Khổ pháp trí đã diệt không mất, thì Khổ trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất.

Hỏi: Giả sử thành tựu Khổ trí quá khứ thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như trước nói thành tựu Pháp trí-Khổ trí quá khứ. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đạt được bốn quả Sa-môn, Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Khổ loại trí đã diệt không mất, thì Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất là không thành tựu.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Khổ trí vị lai chăng?

Đáp: Đúng như vậy. Bởi vì nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì nhất định thành tựu Khổ trí vị lai. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tánh ly sinh, Hiện quán về Khổ trong hai tâm sau, Hiện quán về Tập-Diệt đều trong bốn tâm, Hiện quán về Đạo trong ba tâm, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, nếu Pháp trí

đã diệt không mất thì thành tựu.

Hỏi: Giả sử thành tựu Khổ trí vị lai thì đó là Pháp trí quá khứ chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu. Câu này như thứ tự các phần vị đã nói trước đây. Nếu chưa diệt-giả sử diệt rồi mất thì không thành tựu. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tành ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm, nghĩa là lúc Khổ pháp trí, đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-Vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất.

Hỏi: Nếu thành tựu Pháp trí quá khứ thì đó là Khổ trí hiện tại chăng?

Đáp: Nếu hiện rõ ở trước mắt, nghĩa là nếu không khởi lên các Nhẫn của trí khác, không phải là phần vị không có tâm thì trí này nhất định hiện rõ trước mắt. Lúc này thuộc về phần vị nào? Đó là đã tiến vào Chánh tành ly sinh, Hiện quán về Khổ trong một tâm, nghĩa là lúc Khổ loại trí đạt được bốn quả Sa-môn, và Học-vô học luyện căn rồi, Pháp trí chưa diệt-giả sử diệt rồi mất, mà Khổ trí luôn luôn hiện rõ ở trước mắt. Văn còn lại dựa theo trước nên biết về tướng ấy.

Như Pháp trí đối với các trí sau làm thành bảy câu nhỏ, cho đến Diệt trí đối với Đạo trí, tùy theo sự thích hợp làm thành bảy câu nhỏ cũng như vậy, nghĩa là như Pháp trí đối với các trí sau như Loại trí... làm thành bảy câu nhỏ, như vậy Loại trí đối với các trí sau như Tha tâm trí..., cho đến Diệt trí đối với Đạo trí về sau, nên biết cũng như vậy.

Như bảy câu nhỏ, bảy câu lớn cũng như vậy, nghĩa là như tám trí trước đây đối với các trí sau làm thành bảy câu nhỏ, như vậy tám trí trước đây đối với các trí sau làm thành bảy câu lớn, nên biết cũng như vậy.

Có sự sai biệt là dùng hai-hoặc là nhiều để đối với một, hoặc là dùng một để đối với hai-hoặc là nhiều, nghĩa là trong bảy câu nhỏ trước đây nhất định dùng một đối với một, nay trong bảy câu lớn hoặc là dùng hai-hoặc nhiều để đối với một, hoặc là dùng một để đối với hai-hoặc là nhiều. Đó gọi là sự sai biệt giữa bảy câu nhỏ và bảy câu lớn.

Như quá khứ làm đầu có bảy câu, vị lai cho đến quá khứ-vị lai-hiện tại làm đầu cũng đều có bảy câu, như sự thích hợp nên biết, nghĩa là như Pháp trí quá khứ... làm đầu để hỏi về Loại trí ba đối, đều có bảy câu nhỏ-lớn sai biệt, như vậy Pháp trí vị lai... làm đầu để hỏi về Loại trí ba đối..., cho đến Pháp trí quá khứ-vị lai-hiện tại... làm đầu để hỏi về Loại trí ba đời..., cũng đều có bảy câu nhỏ-lớn sai biệt, đều như sự thích

hợp nên biết về tướng ấy.

Trong này, Nhất Hành (chuyên về một sự việc) trải qua sáu câu- bảy câu nhỏ và bảy câu lớn, nghĩa đều có sự sai biệt, chương Kiết Uẩn trước đã nói nhiều, nên biết!

